

G I L L I A N
F L Y N N

AŠTRŪS
PĪŅUVIAI

BESTSELERIO
„DINGUSI“
AUTORĒS
KNYGA!

PIRMAS SKYRIUS

Vilkėjau nauju megztiniu, skaudžiai raudonu ir negražiu. Šiandien gegužės dvylikta, bet lauke vos dešimt laipsnių šilumos: keturias dienas drebėjusi su vasariniais marškinėliais, nusipirkau jį gatvėje, pasirinkusi tarp išparduodamų sendaikčių, – nenorėjau raustis dėžėse, kur buvau sukrovusi visus žieminius drabužius. Čikagoje pavasaris nenuspėjamas.

Tupėjau savo narvelyje, atitvertame džiuoto užuolaida, spokso-dama į kompiuterio ekraną. Rašiau straipsnį apie nusikalstamą aplaidumą. Pietiniame Čikagos rajone vos nežuvo keturi vaikai nuo dvejų iki šešerių metų, palikti vieni kambaryje. Maisto turėdami tik porą sumuštinių su tunu ir ketvirtį litro pieno, tris dienas kaip viščiukai zujo po apdergtą kilimą. Motina išėjo parūkyti žolytės ir paprasčiausiai juos pamiršo. Kartais pasitaiko ir tokių dalykų. Nieko ypatinga. Nuosmukis, ir tiek. Teko ją matyti areštinėje: Temė Deivis, dvidešimt dvejų, šviesiaplaukė, rubuilė, ant skruostų rausvų skaistalų skrituliukai, tobulai apskriti kaip žymės, liekančios pastačius taures. Įsivaizdavau, kaip ji sėdi ant sukuižusios sofos, traukia pypkę pūsdama dūmus. Paskui nuklysta į padebesius, vaikai lieka nežinia kur, štai ji vėl septintokė,

trylikametė, gražiausia klasėje, blizgiu sudrėkintomis lūpomis, dar patinka berniukams ir prieš bučiuodamasi kramto cinamono lazdeles.

Gurgia pilvas. Smirda. Cigarečių ir ataušusios kavos kvapas. Šlepsėdamas nuavėtais batais, įeina mano redaktorius, didžiai gerbiamas Frenkas Karis. Dantys parudę nuo tabako.

– Kaip sekasi rašyti, vaikelai?

Ant mano rašomojo stalo gulėjo smeigtukas smaigaliu į viršų. Jis spustelėjo jį pageltusiu nagu.

– Baigiu.

Parašyta trys pastraipos. O reikia dešimties.

– Puiku. Palik tą straipsnį, išsaugok ir atėik pas mane į kabinetą.

– Galiu ir dabar eiti.

– Palik, išsaugok jį ir tik tada atėik.

– Gerai. Po dešimties minučių.

Man knietėjo atsiimti smeigtuką.

Jis pasuko iš mano narvelio. Kaklaraištis nutįšęs iki pat gaktos.

– Priker?

– Ko, Kari?

– Palik.

Frenko Kario nuomone, aš – paklusni pastumdėlė. Gal todėl, kad aš moteris. Gal todėl, kad iš tikrųjų esu paklusni pastumdėlė.

Kario kabinetas trečiame aukšte. Galvą guldaui, jis deda į kelnes kiekvieną kartą, kai, žvilgtelėjęs pro langą, pamato medžio kamieną. Geri redaktoriai nepastebi žievės, jie mato tik lapus – jei apskritai sugeba įžiūrėti medį iš dvidešimto ar trisdešimto aukšto. Tačiau *Daily Post*, ketvirtas pagal savo svarbumą Čikagos laikraštis, nudangintas į priemiestį, linkęs laikytis arčiau žemės. Mums

gana ir trijų aukštų, pritrėkštų prie žemės, lyg bailiai pritūpusių, nepastebimų tarp kilimų ir šviestuvų parduotuvių. Korporacijos vadovas, per trejus metus – nuo 1961 iki 1964 – sėkmingai pasta-
tęs mūsų rajoną, pavadino jį prieš pat statybų pabaigą nuo žirgo nukritusios dukters vardu. *Aurora Springs*, įsakė jis pozuodamas prie naujutėlaitės gyvenvietės rodyklės. Paskui išvyko su visa šeima. Duktė, dabar jau įkopusi į šeštą dešimtį, gyva ir sveika (tik kartais ima drebėti rankos), gyvena Floridoje ir kas keleri metai atvažiuoja nusifotografuoti – kaip kadaise tėtukas – prie miesto rodyklės su jos vardu.

Esu parašiusi straipsnį apie jos pastarąjį apsilankymą. Kariui nepatiko, jis apskritai nemėgsta pernelyg gyvenimiškų aprašymų. Skaitydamas išdažė butelį senojo Šamboro ir išėjo iš kabineto kvepėdamas avietėmis. Karis dažnai nusitašo, bet netriukšmauja. Geria anaip tol ne todėl, kad pro jo langą atsiveria toks mielas vaizdas. Tiesiog taip bando gelbėtis nuo bėdų.

Įėjusi į vidų, uždariau duris – redaktoriaus kabinetas buvo kitoks, nei anksčiau vaizdavausi. Man vaidendavosi ažuoliniai sienų apkalai, stiklinės durys su lentele *Viršininkas*, kad geltonsnapiai žurnalistai matytų, kaip mes įnirtingai grumiamės dėl Spaudos laisvės, kurią mums suteikia Konstitucijos Pirmoji pataisa. Kario kabinetas – pilkas ir valdiškas, beje, kaip ir visas pastatas. Ar čia vyksta žurnalistų debatai, ar atliekami ginekologiniai tyrimai. Niekam nerūpi.

– Papasakok apie Vind Gapą.

Karis prikišo rašiklio smaigalį prie apžėlusio smakro. Žilų šerių ražienoje tikriausiai liko mėlynas taškėlis.

– Miestelis išsidėstęs Misūrio pietryčiuose, valstijos užkampyje, beveik pačiame pasienyje. Per spjūvį nuo Tenesio ir Arkanzaso, – ėmiau dėstyti perkratydama savo žinias. Karis mėgdavo lavinti reporterių atmintį, jo nuomone, reikiama tema: kiek

žmogžudysčių įvykdyta pernai Čikagoje, kokia demografinė padėtis Kuko apygardoje, o dabar nežinia kodėl susidomėjo mano gimtuoju miestu, nors šio klausimo visada stengdavausi išvengti. – Jis atsirado šiek tiek prieš Pilietinį karą, – pasakojau toliau. – Įsikūręs prie Misisipės, tad kurį laiką garsėjo kaip uostas. Dabar ten pagrindinis verslas – gyvulių skerdimas. Gyventojų – apie du tūkstančius. Turčiai, per kartų kartas krovęsi kapitalą, ir visuomenės atmatos.

– O tu kuriam luomui priklausai?

– Turčių atmatoms.

Šyptelėjau. Jis susiraukė.

– Ir kas gi ten, velniai griebtų, vyksta?

Nutilau mintyse narstydamas visas bėdas, kokios tik galėjo nutikti Vind Gape. Tai vienas tų užkampio miestelių, kur paprastai visko atsitinka: tai autobusas apsverčia, tai viesulas įsisuka. Sprogsta siloso bokštas arba kūdikis įkrinta į šulinį. Man šiek tiek apmaudu. Tikėjau – kaip paprastai, kai Karis pakviečia užėiti į kabinetą, – kad jis pagirs mane už paskutinį straipsnį, įvertins mano gebėjimus, paskirs į geresnę vietą, o paskui įspraus į saują popierių, kuriame pakraigliota, kad man vienu procentu pakeliamas atlyginimas, – bet nesitikėjau, kad teks kalbėtis apie tai, kas šiuo metu vyksta Vind Gape.

– Priker, juk tavo mama ten tebegyvena, tiesa?

– Ir mama. Ir patėvis.

Ir sesuo, gimusi tada, kai mokiausi koledže. Ligi šiol negaliu patikėti, kad turiu seserį, kartais net pamirštu, kuo ji vardu. Ama. Ir dar Meriana, seniai pamiršta Meriana.

– Velniai rautų, ar kada nors su jomis pasišneki?

Paskutinįsyk per Kalėdas: šaltas, mandagus pokalbis po trijų taurių burbono. Baiminausi, kad mama per atstumą neužuostų viskio.

– Pastaruoju laiku neskambinau.

– Viešpatie, Priker, kartais bent paskaityk trumpas žinias. Regis, pernai rugpjūtį ten įvyko žmogžudystė? Pasmaugta mergaitė?

Linktelėjau lyg pritardama. Bet aš nieko nežinojau. Vind Gape bendravau tik su savo motina, be to, gana retai, o ji man nieko apie tai nesakė. Keista.

– O dabar dingio dar viena mergaitė. Ko gero, ten darbuojasi koks nors iškrypėlis. Važiuok tenai ir paruošk reportažą. Ir nieko nelauk. Kad rytoj rytą jau būtum vietoje.

Nieku gyvu.

– Juk siaubo istorijų apstu ir čia, Kari.

– Taip, čia taip pat yra ir kiti trys besivaržantys laikraščiai, kurie turi antrąsyk tiek žmonių ir pinigų, – jis subraukė plaukus, ir tie vėl uždryko jam ant akių. – Man pikta, kad visi amžinai mus pralenkia. Dabar pasitaikė proga trenkti ką nors įdomaus. Nepaprasta.

Karis įsitikinęs, kad užtenka pateikti gerą reportažą, ir mūsų laikraštis beregint taps perkamiausias Čikagoje ir plačiai nuskambės po visą šalį. Pernai kitas laikraštis, ne mūsų, nusiuntė reporterį kažkur į Teksasą, į jo gimtąjį miestelį, kur per pavasario potvynius nuskendo keli paaugliai. Šis parašė liūdną, bet išsamų reportažą, išdėstė potvynio priežastis, pareiškė užuojautą žuvusiųjų artimiesiems, paminėjo jaunių krepšinio komandą, netekusią trijų geriausių žaidėjų, ir sugėdino vietinių laidojimo namų darbuotojus, nesugebėjusius deramai paruošti skenduolių. Ir pelnė Pulicerio premiją.

Vis viena nėmaž netraukė leistis kelionėn. Matyt, velniškai netraukė, nes tiesiog įsikibau į kėslą alkūnramsčius, lyg Karis būtų galėjęs mane ištrenkti pro duris. Jis sėdėjo spoksodamas į mane ašarojančiomis rusvomis akimis. Paskui krenkstelėjęs pažvelgė į

žmonos nuotrauką, šyptelėjo kaip gydytojas, pagaliau pasiryžęs pranešti blogą žinią.

Karis mėgdavo parėkauti – kaip ir dera, jo manymu, senų gerų laikų laikraščio redaktoriui, – ir vis dėlto jis buvo vienas padoriausių žmonių, kokių esu mačiusi.

– Klausyk, vaikelai, jei negali, vadinasi, negali. Bet, man regis, tau būtų ne pro šalį. Išpešk, kiek pavyks. Pasižvalgyk po gimtąsias vietas. Pašėlusiai gera medžiaga, mums jos reikia. Taip pat ir tau.

Karis visada dėdavo į mane dideles viltis. Buvo įsitikinęs, kad galėčiau būti geriausia jo reporterė, sakė, kad esu ypatingos nuovokos. Pastaruosius dvejus darbo metus kaip tyčia nepateisindavau jo lūkesčių. Kartais tiesiog pasibaisėtina. Dabar, sėdėdama priešais jį prie stalo, jutau, kaip jis tarytum meldžia įkvėpti jam daugiau pasitikėjimo. Linktelėjau stengdamasi nutaisyti ryžtingą miną.

– Einu krautis.

Ant alkūramsčių liko drėgni mano delnų atspaudai.

Man nereikėjo nei rūpintis naminiais gyvūneliais, nei prašyti kaimynų laistyti gėlių. Įsidėjau į kuprinę drabužių penkioms dienoms neabejodama, kad savaitgalį grįšiu iš Vind Gapo. Prieš išeidama paskubomis apmečiau akimis savo butą ir pamačiau jį visiškai kitokį nei paprastai. Studentų bendrabučio kambarys, ir tiek: pigus, laikinas ir nejuokus būstas. Daviau sau žodį, kad grįžusi nusipirksiu padorią sofą atsilygindama už puikų reportažą, kurį tikrai parašysiu.

Prie durų ant stalo nuotrauka – laikau ant rankų Merianą: man dvylika, jai maždaug septyneri. Mudvi juokiamės. Ji išplėtusis akis iš nuostabos, aš užsimerkusi. Laikau ją stipriai priglaudusi

prie krūtinės, jos trumpos liesos kojytės tabaluoja man aukščiau kelių. Neprisimenu, ko juokėmės. Ilgainiui tai tapo malonia paslaptimi. Ko gero, dabar nenorėčiau jos sužinoti.

Aš visada maudausi vonioje. Niekada nelendu po dušu. Nemėgstu čiurkšlių, šiurpas perbėga per kūną, lyg elektros srovė nukrato. Todėl vonios kambaryje plonyčiu viešbučio rankšluosčiu užkimšau nuotekų angą, dušo galvutę nukreipiau į sieną ir atsėdau ant grindų į seklių klaną. Vandenyje plūduriavo kažkieno gaktiplaukiai.

Išlipau iš dušinės. Kito rankšluosčio nebuvo, tad nudūmiau prie lovos ir nusišluosčiau pigia akyta antklode. Paskui, keiksnodama sugedusį šaldytuvą, maktelėjau taurę šilto burbono.

Vind Gapas yra daugmaž už vienuolikos valandų kelio į pietus nuo Čikagos. Karis teikėsi parūpinti man dienpinigių, kurių užtektų vienai nakčiai viešbutyje ir pusryčiams, jeigu valgyčiau degalinės užkandinėje. Kai tik atvažiuosiu į miestelį, apsistosiu pas motiną. Taip jis nusprendė už mane. Iš anksto žinojau, kaip mane pasitiks mama, kai tik įeisiu pro duris. Sutriks, subrus, ranka pasitaisys plaukus, apkabins nei šiaip, nei taip, priglaus veikiu prie peties, o ne prie krūtinės. Atsiprašys, kad namuose netvarka, nors tvarka kaip bažnyčioje. Dangstydamasi mandagiomis frazėmis, pasiteiraus, ar ilgai ketinu viešėti.

– Ar ilgai džiaugsimės tavo viešnage, aukseli? – paklaus. Kitaip sakant: „Kada dingsi iš namų?“

Tas jos mandagumas labiausiai žeidžia.

Būtų pravartu pasiruošti pokalbiams, pasirašyti klausimų. Bet, užuot tai padariusi, dar maktelėjau burbono, išgėriau aspirino ir išjungiau šviesą. Užsnūdau užliūliuota duslaus kondicionieriaus

burzgimo ir elektrinių iškrovų traškėjimo iš gretimo kambario, kur kažkas žaidė vaizdo žaidimą. Iki gimtojo miesto liko beveik penkiasdešimt kilometrų, bet tą naktį norėjau praleisti kuo toliau nuo jo.

Rytą vietoj pusryčių pasitenkinau pasenusių spurgų su uogienės įdaru kvapu ir nulėkiau į pietus. Oras vis labiau kaito. Abiejuose greitkelio pusėse driekėsi tankūs miškai. Šis Misūrio valstijos kraštas baugiai vienodas: važiuojant kilometrų kilometrų siauru keliu, matyti toli gražu ne didingi medžiai. Kas dvi minutės vis tas pats vaizdas.

Vind Gapo iš tolo nematyti: aukščiausias jo pastatas – trijų aukštų. Bet po dvidešimties minučių supratau, kad jis ne per toliausiai: prieš akis išdygo degalinė. Prie jos sėdėjo būrelis susivėlusių, pusnuogių nuobodžiaujančių paauglių. Šalia seno pikaupo stovėjo mažylis su sauskelnėmis ir saujomis svaidė aukštyn akmenukus, o jo motina tuo metu pylėsi benzino. Gelsvai dažyti plaukai buvo ataugę ir viršutinė dalis prie šaknų tamsi beveik iki pat ausų. Man važiuojant pro šalį, ji kažką suriko berniūkščiams, bet nieko nesupratau. Netrukus miškas ėmė retėti. Lyg negrabiai išmarginta ilga juosta šmėkstelėjo prekybos centras su soliariumais, ginklų ir audinių parduotuvės. Paskui kelias baigėsi aklagatviu – atsirėmė į grupę senų namų, kadaise pradėtą ir nebaigtą gyvenvietę. Pagaliau pasirodė miestas.

Važiuodama pro iškabą, sveikinančią atvykusį į Vind Gapą, nežinia, kodėl užgniaučiau kvapą kaip vaikas, atsidūręs prie kapinių. Nuo mano išvykimo dienos prabėgo aštuoneri metai, bet viskas atrodė pažįstama iki panagių. Pavažiavusi tuo keliu, atsidursiu prie namo, kuriame gyvena buvusi vienuolė, pradinėje

mokykloje mokiusi mane skambinti pianinu. Jai iš burnos atsi-
duodavo kiaušiniai. O šitas takas veda į parkelį, kur vieną karštą
vasaros dieną surūkiau savo pirmąją cigaretę. Ana gatvė eina į
Vudberį, ten ligoninė.

Nutariau važiuoti tiesiai į policijos skyrių. Jis glaudėsi Didžio-
sios gatvės gale – garbės žodis, taip ir vadinasi didžioji Vind Gapo
gatvė. Joje yra grožio salonas, ūkinės prekės ir pigių prekių par-
duotuvė, kurios iškaboje taip pat puikuojausi užrašas *Pigios prekės*,
ir biblioteka su dvylika lentynų. Dar yra drabužių parduotuvė
Kendės drabužiai, kur prekiaujama nertiniais, megztiniais aukšta
atlenkiama apykakle ir megztukais su antyčių ir mokyklų pieši-
niais. Maloniausios Vind Gapo moterys – mokytojos, namų šei-
mininkės su vaikais ir tokių parduotuvių kaip *Kendės drabužiai*
pardavėjos. Gal po kelerių metų atsidarys kavinė *Starbucks*, ir
tuomet mieste atsiras stilius, kurio taip pasigendama: paruoštas,
patvirtintas, naujoviškas. Kol kas čia tėra pigi šeimyninės rangos
užkandinė, neprisimenu savininkų pavardės.

Didžioji gatvė tuščia. Nei automobilių, nei žmonių. Šaligatviu
liuoksėjo šuo, bet niekas jo nešaukė. Ant visų stulpų – geltona
lipnia juosta priklijuoti pernelyg išdidintos mergaitės nuotraukos
atspaudai. Pastačiusi automobilį aikštelėje, nuplėšiau sulig vaiko
ūgiu kreivai priklijuotą lapelį. Skelbimas surašytas ranka, didžio-
siomis raidėmis, tikriausiai nenuplaunamu žymekliu. Nuotrau-
koje juodaakė mergaitė pernelyg vešliais plaukais, iš pažiūros tik-
ra padauža. Viena tų, kurias mokytojai vadina sunkiais vaikais.
Man ji patiko.

Natalė Džeinė Kin

Amžius: 10 metų

Dingo iš namų gegužės 11 d.